

Història de la literatura cantada (Secundària): *A GALOPAR*

Descripció de la proposta

Aquesta proposta planteja treballar el text literari a través de l'oralitat i la música, seguint un ordre cronològic de la història de la literatura. La idea és que s'arribi al text a partir de l'audició dels textos i que es treballi en la dimensió literària a partir de l'expressió oral i escrita, principalment, però connectant amb d'altres àrees.

Objectius

1. Valorar la llengua i la comunicació com a mitjà per a la comprensió del món dels altres i d'un mateix, per a participar en la societat plural i diversa del segle XXI, per a l'enteniment i mediació entre persones de procedències, llengües i cultures diverses, evitant qualsevol tipus de discriminació i estereotips lingüístics. **(GENERAL)**
2. Aconseguir la competència comunicativa oral, escrita i audiovisual en les llengües de l'escola per comunicar-se amb els altres, per aprendre (en la cerca i elaboració d'informació, i en la transformació dels coneixements), per expressar les opinions i concepcions personals, apropiat-se i transmetre les riqueses culturals i satisfer les necessitats individuals i socials. **(GENERAL)**
6. Utilitzar amb autonomia i esperit crític els mitjans de comunicació social i les tecnologies de la informació i comunicació per obtenir, interpretar, elaborar i presentar en diferents formats informacions, opinions i sentiments diversos i per participar en la vida social. **(sessió fotogràfica, creació de vídeos, anunci publicitari)**
7. Interaccionar, expressar-se i comprendre oralment, per escrit o audiovisualment, de manera coherent i adequada als contextos acadèmic, social i cultural, adoptant una actitud respectuosa i de cooperació. **(estratègies de participació activa i col·laborativa, treball en equip, consells, debats diversos, expressió de sentiments: tipus d'amor, la mort, els records...)**

9. Comprendre discursos orals i escrits en els diversos contextos de l'activitat acadèmica, social i cultural tot valorant la lectura com a font de plaer, d'enriquiment personal i de coneixement d'un mateix i del món, i consolidar hàbits lectors. **(lectura en veu alta, hàbit lector, recerca d'informació)**

10. Comprendre i crear textos literaris utilitzant els coneixements bàsics sobre les convencions dels gèneres, els temes i motius de la tradició literària i els recursos estilístics, tot valorant el coneixement del patrimoni literari com una manera de simbolitzar l'experiència individual i col·lectiva. **(poemes musicats, el gènere líric al llarg de la història)**

11. Aplicar de manera reflexiva els coneixements sobre el funcionament de la llengua i les normes d'ús lingüístic per comprendre i produir missatges orals i escrits amb adequació, coherència, cohesió i correcció, i transferir aquests coneixements a les altres llengües que s'aprenen a partir de la reflexió sobre els propis processos d'aprenentatge.**(tipologia textual: text instructiu, expositiu, argumentatiu, narratiu, periodístic... Lèxic)**

12. Conèixer la realitat plurilingüe de Catalunya, d'Espanya i del món actual, i valorar les varietats de la llengua i la diversitat lingüística del món com una riquesa cultural. **(llegendes nit de Sant Joan, cançó de protesta, la mort en cultures diferents, ser estranger)**

Aspectes didàctics i metodològics

Les cançons que s'han seleccionat serveixen de punt de partida per al treball dels textos literaris, a través de les diverses activitats interdisciplinàries que es proposen a les fitxes didàctiques. L'activitat pretén fomentar la transversalitat de la literatura com a eina de formació.

TEMPORITZACIÓ: El desplegament està pensat perquè pugui organitzar-se dins de l'activitat de lectura aprovat pel Departament, tant en sessió de biblioteca com d'aula.

AGRUPAMENT DE L'ALUMNAT: Diferents possibilitats (grup-classe, petit grup, parelles, individual)

AVALUACIÓ: Fitxes pilotatge transferència i aplicació.

Recursos emprats

- Cançons i poemes associats a la web *aflordetiempo*
- Fitxes didàctiques amb els poemes i la proposta d'activitats (de l'alumne i del professor)
- Fitxes explicatives dels autors i obra

Competències i continguts que es treballen de forma destacada

DIMENSIÓ COMUNICATIVA

Participació en interaccions orals, escrites i audiovisuals

- Participació en les interaccions orals, escrites i audiovisuals que tenen com a eix la construcció de la relació social a l'interior de l'aula i del centre.
- Valoració de la interacció com a eina per prendre consciència dels coneixements i de les idees, i per a la regulació dels processos de comprensió i expressió propis de tot procés d'aprenentatge i tant en activitats individuals com en les del treball cooperatiu.
- Valoració de la interacció com a eina per prendre consciència dels sentiments propis i aliens i per a la regulació de la conducta.
- Participació en debats de temes acadèmics o escolars pautats i reglamentats.
- Actitud de cooperació i respecte crític envers les diferències d'opinió en les situacions de treball cooperatiu.

Comprensió de missatges orals, escrits i audiovisuals

- Comprensió i interpretació de textos orals, escrits i audiovisuals de la vida quotidiana, de les relacions socials i dels mitjans de comunicació pròxims als interessos de l'alumnat.
- Anàlisi de seqüències audiovisuals procedents dels mitjans de comunicació, com a base per a l'exercitació de situacions de conversa, expressió d'opinió i d'argumentació.

- Cerca d'informació i hàbits de consulta per comprendre i ampliar el contingut dels missatges, utilitzant estratègies prèvies a la cerca i amb el recurs de fonts diverses: 1) escrites: bibliografia especialitzada, 2) en suport digital: bases de dades i catàlegs digitals, 3) fonts audiovisuals i electròniques d'informació i comunicació: documentals, reportatges, webs i altres amb continguts de les diferents matèries curriculars.
- Valoració crítica en l'acceptació del contingut de missatges orals, escrits i audiovisuals, tot contrastant-la amb els coneixements propis i sospesant les causes i les conseqüències de les idees exposades.
- Cerca del significat del lèxic desconegut a partir del context, analitzant la forma de les paraules o usant diccionaris (en paper o virtuals), amb la contextualització de les accepcions.

Expressió de missatges orals, escrits i audiovisuals

- Elaboració de textos orals, escrits o audiovisuals ben estructurats, a partir de les idees obtingudes en textos escrits o audiovisuals elaborats en diferents llengües i suports.
- Lectura en veu alta amb dicció, entonació i ritme adequats a la situació comunicativa i la seva funció, amb la possibilitat d'usar els recursos de les TIC (enregistrament de veu) i els mitjans de comunicació (ràdio).
- Procediment de planificació per aconseguir coherència en les relacions internes i externes dels continguts de textos orals, escrits i audiovisuals: documentació, pluja d'idees i la seva selecció i ordenació.
- Textualització i revisió per aconseguir coherència dels continguts de textos orals, escrits i audiovisuals.
- Aplicació dels elements característics del registre lingüístic corresponent als diferents àmbits d'ús dels textos produïts i selecció del lèxic i la sintaxi adequats en cada situació comunicativa.
- Ús dels elements lingüístics i discursius essencials per a la cohesió interna de les idees dins dels textos orals, escrits o audiovisuals: connectors textuais, procediments per a la progressió del discurs i adequació dels
- Elaboració i organització del missatge audiovisual: combinació del text i les paraules

amb els altres recursos visuals, icònics i sonors.

CONEIXEMENT DEL FUNCIONAMENT DE LA LLENGUA I EL SEU APRENTATGE

- Reconeixement i producció de patrons bàsics de ritme, d'entonació i accentuació de paraules i enunciats.
- Identificació d'expressions comunes, de frases fetes i de lèxic apropiat a contextos concrets i quotidians en l'àmbit educatiu i personal i a continguts d'altres matèries del currículum.
- Identificació i coneixement de les característiques dels discursos argumentatius, expositius, administratius elaborats, i de la conversa formal.
- Aplicació de procediments per enriquir el text escrit mitjançant elements d'estil (ús d'anàfores i eliminació de repeticions) i mitjançant la precisió lèxica (eliminació de mots genèrics). Aplicació de fórmules genuïnes, tant de lèxic com modismes o proverbis, amb especial atenció a les peculiaritats de cada llengua.
- Coneixement i sistematització d'aquells aspectes ortogràfics i sintàctics en què no coincideix l'ús en la llengua parlada i la normativa de la llengua escrita.
- Interès per desenvolupar un pensament crític, obert i flexible en els processos comunicatius i en el context de l'aula i fora d'aquesta.

Continguts comuns amb altres matèries

- Interacció, comprensió i expressió de missatges orals, escrits i audiovisuals vinculats a continguts d'altres matèries curriculars.

DIMENSÍO ESTÈTICA I LITERÀRIA

- Lectura autònoma o guiada, en funció del grau de complexitat, d'obres o fragments de literatura catalana i castellana des de l'Edat Mitjana al segle XX adequades a l'edat.
- Contextualització dels textos literaris treballats: obres, autors i períodes més representatius de la literatura catalana i castellana, des de l'Edat Mitjana a l'actualitat i especialment del segle XX.

- Reflexió sobre els elements que fan que una obra sigui considerada “clàssica” i sobre l’actualitat dels temes de les obres que han mantingut la seva vigència a través del temps.
- Ús d’estratègies i tècniques que ajudin a analitzar i interpretar el text literari: el comentari de text.
- Lectura comentada i recitat de poemes, tot comparant el tractament de temes recurrents en diferents autors i períodes literaris, i valorant la funció dels elements simbòlics i dels recursos retòrics i mètrics en el poema.
- Creació de textos literaris amb tècniques de foment de la creativitat i de simulació, versionat o elaboració a partir de models, utilitzant alguns aprenentatges adquirits en les lectures (adaptant els missatges “clàssics” a l’actualitat, a un missatge més proper i propi o modificant-ne les formes o els formats).
- Desenvolupament progressiu de l’autonomia lectora i de la consideració de la lectura com a font de coneixement del món, d’altres persones, èpoques i cultures, de la naturalesa humana i de les relacions entre les persones, i d’un mateix, tot aprofitant la lectura per a repensar les pròpies vivències.
- Lectura, anàlisi i ús d’altres llenguatges estètics: la cançó i la seva relació amb la poesia com a gènere literari a partir de lectures i audicions de textos coneguts o propers als interessos i gustos de l’alumnat.

DIMENSIÓ PLURILINGÜE I INTERCULTURAL

- Conscienciació que les llengües són elements que defineixen la identitat personal i col·lectiva, una eina potenciadora de la comunicació i l’aprenentatge i una porta oberta a la comprensió del món i de les altres persones.
- Conscienciació de pertinença a una comunitat lingüística, social i cultural i actitud positiva d’interès i confiança davant la diversitat de llengües i cultures.
- Expressió d’emocions, afeccions i sentiments amb l’ús de diferents recursos verbals i no verbals de diverses llengües i cultures, en especial en les llengües estrangeres apreses a classe.
- Ús d’un llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diferències. Ús de fórmules

de cortesia en els intercanvis socials.

Alumnat a qui s'adreça especialment

S'adreça a l'alumnat de secundària dels diferents nivells.

Interdisciplinarietat, transversalitat, relacions amb l'entorn

Comunicació oral, música, visual i plàstica, ciències experimentals, ciències socials, tutoria.

Documents adjunts

- **Material per al professorat:**
 - Fitxes AUTOR-OBRA
 - Fitxes d'orientació metodològica de les activitats
- **Material per l'alumne:**
 - Fitxes d'activitats